

nekaj slovenskih, predvsem levo usmerjenih tiskov. V Krškem je bila ustanovljena tiskarna 1905 in sicer kot »Zadružna tiskarna«.

Avtor nadalje opisuje usodo tiskarn med vojno in partizanske tiskarne v zaledju Novega mesta, v Kočevskem rogu in na Goteniškem Snežniku. Povojno obdobje je prineslo nova pravila. Tako so bile tiskarne centralizirane in šele 1958 je Novo mesto ponovno dobilo tiskarno, Krško (1954) in Kočevje (1955) sta ga v tem prehitela. Avtor opisuje tudi zadnjih trideset let in na koncu še sodobno opremo dolenskih tiskarn.

Kljub vsem pohvalam, ki jih moramo izreči avtorju, da se je lotil tega dela, Dolenskemu muzeju, da je organiziral razstavo, naj na koncu dodam dve pripombi. Navedba, da je Blaznik tiskal Copova dela, ni točna, kajti ta mož, ki je dan za dnem žrl knjige, je izdal v knjižni obliki le eno delo. Podatki o izdajah Valvasorjevih del so morda res najbolj pregledno zajeti v SBL-u, a če imamo pred očmi povprečnega bralca kataloga, bi mu z opombo vendar lahko svetovali, da si ogleda monografijo o tem uglednem polihistorju, kjer so njegova dela zelo izčrpno opisana (B. Reisp, Kranjski polihistor Janez Vajkard Valvasor, Ljubljana 1983). Razstavnega kataloga Narodne galerije Tončič še ni mogel upoštevati (Janez Vajkard Valvasor Slovencem in Evropi, Ljubljana 1989).

Anja Dular

Ivan Grobelnik, Ignacij Voje, *Zgodovina 2*. Ljubljana : Državna založba Slovenije, 1990. 200 strani.

Slovensko zgodovino je zopet bogatejša za nov in sodoben učbenik ZGODOVINA 2. Učbenik je plod večletnega skrbnega dela in je namenjen učencem srednjega izobraževanja, tako, da ga bodo lahko uporabljali učenci drugega letnika družboslovnega in kulturnega, pedagoškega in naravoslovno-matematičnega (splošna smer) vzgojno-izobraževalnega programa. Učbenik je pripravljen tako, da ga bodo lahko pozneje uporabljali tudi učenci gimnazijskih programov. Učbenik zajema obdobje od razvitega fevdalizma do restavracije Evrope po razpadu francoske buržoazne revolucije. Gre torej za obsežno zgodovinsko obdobje, ki sta ga avtorja skrbno prikazala. Snov vključuje občo in nacionalno zgodovino. Vsebinsko je učbenik razdeljen na poglavja, ta pa se delijo na teme, ki so skrbno izbrane in vsebinsko zelo bogate. Avtorja v učbeniku poudarjata tiste temeljne vsebine, ki bi jih moral usvojiti vsak učenec na tej razvojni stopnji. Uvodna motivacija je podana v obliki vprašanj ali skrbno izbrane tematike, ki učenca pritegnejo k zgodovinskem razmišljanju in sklepanju. V didaktičnem pogledu je učbenik zasnovan kot poldelavni in se nekoliko odmika od klasičnega učbenika. Zgodovinski pojmi so razloženi med tekstom tako, da jih učenci lažje dojemajo, hkrati pa jih sili k razmišljanju in spoznavanju zgodovinske zakonitosti.

Avtorja poudarjata gospodarsko zgodovino, manj pa politično, kot smo bili v glavnem doslej vajeni. Zgodovinska dejstva so prikazana vzročno in problemsko. Snov je koncipirana tako, da omogoča pedagoškim delavcem različne oblike in metode dela v razredu. Ob zaključku vsake učne enote so postavljena vprašanja za povratno informacijo in aktualizacijo snovi. Vprašanja so diferencirana na lažja in težja, kar bo uporabno tudi pri nivojskem pouku. Posebej naj omenimo, da vsebuje učbenik številne zgodovinske karte, grafikone in bogato slikovno gradivo. Nekaterim učnim tekstom so dodani časovni pregledi, kjer so prikazani pomembnejši dogodki, predvsem iz politične zgodovine. Zelo dragoceni so tudi citati iz virov, ki so vključeni v učni tekst in pojasnjujejo ter poglobljajo razlago v tekstu. Slike živijo v tekstu in niso samo za okras, temveč dopolnjujejo in poglobljajo snov ter pritegnejo učenca k aktivnosti. Pri vsem tem naj omenimo, da so nekatere slike in zemljevidi prvič prikazani in v učbeniškem gradivu. Zgodovinski zemljevidi so skrbno izbrani in v nekem smislu nadomeščajo zgodovinski atlas. Avtorja za vsakim poglavjem navajata ustrezno literaturo, ki bo zelo koristila učencem in pedagoškim delavcem. Z njo bo moč poglobiti snov in jo uporabiti pri skupinskem delu v razredu in pri delu z zgodovinskimi krožki. Učbenik je na prvi pogled nekoliko obsežnejši, saj obsega nekaj več kot 200 strani; pri predvidenih 70 urah je to 3 strani na pedagoško uro. Nekaj ur seveda moramo računati za ponavljanje in utrjevanje snovi, zato bodo morali pedagoški delavci skrbno izhiriti snov pri realizaciji snovi.

Dobili smo torej nov učbenik, s katerim se lahko pohvalimo. V marsikaterem pogledu prav nič ne zaostaja za podobnimi učbeniki v Evropi in v svetu. Vsakega novega zgodovinskega učbenika smo lahko silno veseli, saj imamo v slovenskem prostoru malo avtorjev, ki bi bili pripravljeni gledati na pičel honorar in nenehno kritiko javnosti še kaj napisati. Avtorja sta opravila veliko nalogo. Mnogo truda so vložili tudi recenzenti in pa Državna založba Slovenije, ki je učbenik založila in izdala. Učbenik bo Zavod Republike Slovenije za šolstvo predstavil učiteljem na seminarju.

Drago Novak